

Preek over 1 Petrus 2,9.10 (Pinksteren): De kerk – het vernieuwde volk van God

Voorzang: Gezang 242, 1. 2 en 7

Votum en Groet

Zingen: Gezang 150 (ELB – Ruis, o Godsstroom der genade...)

Gezang 146 (ELB – Kom, o heil'ge Geest van God...)

Psalm 33, 1 en 8

Gebed

Kinderpraatje

Zingen: Kinderlied 61 ('t Is feest vandaag...)

Eerste Schriftlezing: Exodus 19,3-6; 16-25

Zingen: Psalm 68, 3 en 12

Tweede Schriftlezing: Handelingen 2,1-13

Zingen: Gezang 184 (Zingende Gezegend)

Wisselzang: 1 – allen

2 – vrouwen

3 – mannen

4 – vrouwen

5 – allen

6 – mannen

7 – vrouwen

8 – mannen

9 – allen

Verkondiging van 1 Petrus 2,9.10: De kerk – het vernieuwde volk van God

Zingen: Gezang 317

Declamatie

Zingen:

Zingen: Gezang 239, 1. 3. 6 en 7

Dankzegging en voorbeden

Collecte

Regels voor het nieuwe leven

Zingen: Gezang 477

Zegen

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

In de afgelopen week vierde Israël het zestigjarig bestaan van de eigen staat.

Enkele jaren na de oorlog hadden de Joden eindelijk een eigen thuis.

Na de verschrikkingen van de Holocaust hadden ze zowaar een eigen land.

We kunnen ons nauwelijks voorstellen wat dit voor talloze Joden geweest moet zijn.

Na zoveel eeuwen van vervolging en haat en omzwervingen een eigen staat!

Uit heel de wereld kwam een stroom van immigranten op gang.

Joden spreken van de aliyah, wat letterlijk *opgang* betekent.

1

Oorspronkelijk werd dit woord gebruikt voor de opgang naar Jeruzalem.

Voor de jaarlijkse feesten.

Nu wordt het gebruikt voor de terugkeer van de Joden naar Israël.

Met grote verwachtingen en idealen hebben duizenden die terugkeer beleefd.

2

Helaas, de geschiedenis van die zestig jaar is niet gemakkelijk geweest.

De staat Israël heeft voortdurend aan ernstige bedreigingen bloot gestaan.

En ook vandaag zijn die bepaald nog niet voorbij.

Bovendien heeft de stichting van de staat Israël ook veel vragen opgeroepen.

Met name over de positie van de Palestijnen die dit land al bewoonden.

Dat is een schrijnend conflict geworden.

En het einde is nog lang niet in zicht.

Desondanks is dit zestigjarig jubileum een hartelijke felicitatie waard.

En we bidden de Israëlische maar ook de Palestijnse regering veel wijsheid toe.

En moed om tot een dragelijke oplossing te komen.

Nu heeft de stichting van de staat Israël een heel denkproces in gang heeft gezet.

Vooral ook onder christenen.

Een denkproces over de verhouding tussen Israël en de kerk.

Hoe is die relatie precies?
Wat is de plaats van Israël in Gods plannen?
Heeft God met Israël nog iets bijzonders voor?
Is de stichting van de staat Israël een bijzondere daad van God geweest?
Gaat God met Israël nog een eigen weg, buiten de kerk om?

U weet ongetwijfeld dat hier onder christenen nogal verschillend over gedacht wordt.
Ook onder ons zijn de meningen daarover verdeeld.
Dat heb ik tenminste wel ervaren na eerdere preken die hieraan raakten.

Is het wel op zijn plaats om juist op een feestdag zo'n thema aan te snijden?
Ik meende dat ik daar niet omheen kon.
Zeker nu Pinksteren vrijwel samenvalt met het jubileum van de staat Israël.
Want juist wat op Pinksteren begonnen is heeft met deze vragen te maken.
Pinksteren betekent n.l. een compleet nieuwe fase in de geschiedenis van het heil.
Wat toen gebeurd is heeft alles te maken met de voortgang van Gods plannen.
En dat raakt rechtstreeks aan de vraag naar de relatie tussen Israël en de volken.
Aan de vraag ook naar de relatie tussen Israël en de kerk.
Aan de vraag naar de samenstelling van het volk van God.

We luisteren daarom vanmorgen naar een woord van Petrus.
Petrus – de woordvoerder van de apostelen op die eerste Pinksterdag.
De apostel, die als eerste de grens tussen Israël en de volkeren overschreed.
Toen hij de Romeinse officier Cornelius doopte.
Maar hoe moest hij over die streep getrokken worden!
Petrus, de apostel, die later danig op de kop kreeg van zijn collega Paulus.

We lezen daarover in de brief aan de Galaten.
Want in Antiochië werd het hem toch weer te machtig.
Zijn Joodse verleden speelde hem toch weer parten in de omgang met christenen met een niet-Joodse achtergrond.
Maar Paulus bezwoer het hem: *Er is geen onderscheid meer tussen Jood en niet-Jood.* **3**

Allen die door de doop één met Christus zijn geworden, zijn met Christus omkleed. Er zijn geen Joden of Grieken meer, slaven of vrijen, mannen of vrouwen – u bent allen één in Christus Jezus. En omdat u Christus toebehoort, bent u nakomelingen van Abraham, erfgenamen volgens de belofte (Gal. 3,27-29).

Dat is de grote doorbraak die met Pinksteren gekomen is.
Er is een compleet nieuw volk van God ontstaan.
Binnen dat ene volk is nationale afkomst niet belangrijk meer.
Van welk ras je bent of welke huidskleur je hebt.
Of je Jood bent of Palestijn.
Of je arm bent of rijk, intelligent of verstandelijk zwaar beperkt.
Of je man bent of vrouw, homo of hetero.
Dat is niet beslissend voor wie je bent voor God.
Ieder die Hem zoekt, ieder die naar Hem vraagt is onvoorwaardelijk welkom. **4**

Petrus heeft die boodschap leren verstaan.
Het is voor hem een zware leerschool geweest.
Maar in zijn eerste brief is het hem tot een heilige overtuiging geworden.
Hoor maar wat hij schrijft aan de gelovigen o.a. in Galatië.

U bent een uitverkoren geslacht, een koninkrijk van priesters, een heilige natie, een volk dat God zich verworven heeft om de grote daden te verkondigen van Hem die u uit de duisternis heeft geroepen naar zijn wonderbaarlijke licht. Eens was u geen volk, nu bent u Gods volk; eens viel Gods ontferming u niet ten deel, nu wordt zijn ontferming u geschonken.

De erenamen voor de gemeente van Christus buitelen over elkaar heen.
En de ene titel is nog rijker dan de andere.
Het gaat me niet lukken om ze allemaal recht te doen.
Waar het me vanmorgen vooral om gaat is dat ze allemaal uit het OT komen.

Daar golden ze stuk voor stuk voor Israël.
Petrus heeft ze bij elkaar gelezen uit Exodus, uit Jesaja, uit Hosea, uit Maleachi.
Allemaal uitspraken over Israël, Gods bijzondere uitverkoren volk.
Petrus hevelt ze hier allemaal over naar de gemeente van Christus.

Laat ik er eentje uitlichten.
U bent een koninkrijk van priesters.
Dat komt uit Exodus 19, onze eerste Schriftlezing van vanmorgen.
Israël is nog maar net een paar maanden uit Egypte.
Het beseft nog maar amper dat het echt vrij is.
Niet langer slaven onder de knoet van de wrede Farao.
Het is een ervaring als na de Holocaust.
De zwarte duisternis is voorbij.
De tiran is verslagen.
Israël ademt op.
Het is op weg naar de stichting van een eigen staat in een land van melk en honing.

Maar ach, wat is het een armzalig hoopje!
Wat zal het kunnen beginnen temidden van de grootmachten?
Wat stelt het voor in de wereld van de volkeren?
Wat heeft het voor toekomst?

Dan komen ze bij de Sinäi.
Daar hebben ze een indrukwekkende ontmoeting met God.
Ze staan te sidderen op hun benen!
Wat een majesteit!
Wat een machtige God!
Daar verbleekt alles bij wat ze in Egypte hebben zien aanbidden.
Al die goden verschrompelen bij de manifestatie van deze God – Jahwe!

En wat horen ze dan van deze God?

Als je mijn woorden ter harte neemt en je aan het verbond met Mij houdt, zul je een kostbaar bezit voor Mij zijn, kostbaarder dan alle andere volken.

Dat is toch niet te geloven?
Dat onbetekenende volkje zonder naam heet Gods kostbare bezit?
Wat ziet Hij in hen?
Wat stellen ze voor?
Wat heeft Hij aan hen?
Israël voelt zich als de ganzenhoedster die door de prins ten huwelijk wordt gevraagd.
Dit bestaat toch niet?

Maar God zegt: *Een koninkrijk van priesters zul je zijn, een heilig volk.*
Wat een hoge waardigheid wordt hun verleend!
Priesters in koninklijke dienst mogen ze zijn – stuk voor stuk.
Priesters – dat zijn mensen die in de onmiddellijke nabijheid van God mogen leven.
Zij hebben een geweldig belangrijke taak.
De taak van bemiddelaars tussen God en de mensen.
Zij brengen de woorden van mensen over aan God.
Zij bepleiten de zaak van mensen bij God.
En zij brengen de woorden van God over aan de mensen.
Ze bepleiten de zaak van God bij de mensen.
Zij komen waar anderen niet mogen komen.
Anderen blijven staan aan de drempel van Gods huis.
Zij komen bij God binnen, zijn bij Hem kind aan huis.

Dat wordt nu de taak van Israël.
Uit alle volkeren zijn zij uitgekozen tot een priestervolk.
Zij vertegenwoordigen de volkeren bij God.

Zij vertegenwoordigen God bij de volkeren.
Zij spelen de middelaarsrol.
Dat is hun hoge roeping en hun hoge waarde.

Helaas heeft Israël dat niet waar gemaakt.
Al onmiddellijk na de verbondssluiting ging het mis.
De zonde met het gouden kalf brak de mooie roeping in stukken.
Nog maar één stam mocht het priesterschap vervullen: de stam van Levi.

Maar ook verder liet Israël's geschiedenis een neergaande lijn zien.
Israël heeft zijn roeping niet waar kunnen maken.
Het heeft gefaald op alle fronten.
Uiteindelijk was er maar één die deed wat God van Israël vroeg.
Middelaar zijn tussen God en mensen.
Die ene is Jezus Christus.
Hogepriester naar de ordening van Melchizedek.
In Hem is de roeping van Israël uiteindelijk toch vervuld.
In Hem is de verkiezing van Israël waar gemaakt.
Hij alleen heeft zich aan het verbond gehouden en is God gehoorzaam geweest.
Tot het uiterste.
Hij alleen heeft het offer gebracht, waar God om vroeg.
Het offer van een totale, onvoorwaardelijke toewijding.

Maar dit offer is het begin van een totaal nieuwe situatie.
Nu komt God tot zijn doel.
Nu komt het begin van de vervulling van Gods diepste verlangen:
één volk, bestaande uit leden van alle volkeren in de wereld, dat Hem is toegewijd.
Een volk, dat zich steeds verder en verder uitbreidt.
Dat steeds meer mensen uit alle talen, rassen en volkeren in zich opneemt.
Dat als uit één mond juicht dat God hun Bevrijder is.
Dat met hart en ziel leeft naar zijn heilige wetten.

Jullie zijn dat volk, roept Petrus zijn gelovige lezers toe.
De tijdelijke beperking van het priesterschap tot de stam van Levi is opgeheven.
Ja, zelfs de aanvankelijke begrenzing van het priesterschap tot Israël geldt niet meer.
Dankzij Christus is de roeping tot priesters uitgebreid tot ieder die Hem toebehoort.
Uit welk volk ze ook afkomstig zijn.
Tot welk ras ze ook behoren.
Welke huidskleur ze ook hebben.
Welke status ze ook bezitten.
Paulus heeft gelijk. **5**
Er is wat dit betreft geen onderscheid meer tussen Jood en niet-Jood.
Of tussen welke categorieën van mensen dan ook.

Maar betekent dit nu dat die eretitels van Israël zijn afgepakt?
Dat God ze aan Israël heeft ontnomen en aan de kerk heeft gegeven?
Dat is de teneur van de zogenaamde vervangingsleer. **6**
Die leer houdt in dat de kerk in de plaats van Israël is gekomen.
Dat God aan Israël geen boodschap meer heeft.
Dat Israël is verworpen, omdat het de Zoon van God heeft verworpen.
En dat God in plaats daarvan een nieuw volk, de kerk, heeft gekozen.
Dat zegt de vervangingsleer: de kerk heeft in het nieuwe verbond de plaats van Israël overgenomen.

Maar zo is het niet. **7**
Je kunt wel zeggen: *Christus* is in de plaats van Israël gekomen.
Christus heeft gedaan wat Israël had moeten doen.
Christus is wat Israël had moeten zijn.
Christus heeft God gegeven wat Israël aan God had moeten geven.
Sterker nog, Christus heeft gedaan wat alle mensen hadden moeten doen.
Christus is wat alle mensen hadden moeten zijn.

Christus heeft God gegeven wat alle mensen God hadden moeten geven.
Maar in Adam en in het geslacht van Noach heeft de mensheid gefaald.
Toen koos God dat bijzondere volk Israël.
Maar ook Israël heeft gefaald.
De geschiedenis van God met zijn schepselen liep volledig dood.

Totdat Christus kwam.
Christus heeft de vastgelopen wagen weer in beweging gekregen.
Christus heeft de geschiedenis weer nieuwe stuwkracht gegeven.
Christus is de eersteling van een compleet nieuw volk dat heilig is.
Dat in Gods ontferming is opgenomen.
Dat uit de duisternis is geroepen tot een wonderlijk licht.

Dat nieuwe volk is de kerk.
Nee, dat is niet in de plaats van Israël gekomen.
Maar het bestaat uit Israël en de andere volkeren. **8**
De grenzen zijn voor eeuwig doorbroken.
Allen die in geloof en door hun doop bij Christus horen delen in de roeping van Israël.
De gemeente van Christus is geen nieuwe start.
Een nieuwe start naast een geschiedenis van God met Israël die ook nog doorloopt.
Maar in Christus en in zijn kerk brengt God de geschiedenis van Israël tot haar doel.
De gemeente van Christus is het sluitstuk van de verkiezing van Israël.
Dáár is het God van eeuwigheid af om begonnen! **9**

Samen heten we nakomelingen van Abraham.
Samen zijn we erfgenamen van al Gods beloften.
Beloften die niet meer gaan over een klein stukje land in het Midden-Oosten.
Maar over heel de wereld, die ons erfdeel is – van Joden en niet-Joden samen.
Beloften die niet meer gaan over een tempel van hout en steen.
Maar over een geestelijk huis, dat is opgebouwd uit levende stenen.

In het licht van Pinksteren moeten we niet meer onderscheiden tussen Israël en de volkeren.
Zelfs niet tussen Joden, Messias-belijdende Joden en heidenen.
Maar de grens loopt tussen hen die Gods genade ontvangen en die ze verwerpen.
Tussen hen die zich Gods ontferming laten welgevallen of die er niet van willen weten.
De allerbelangrijkste tegenstelling in de Bijbel is die tussen geloof en ongeloof.
Daarom zouden we ons als christenen meer verbonden moeten voelen met een Palestijnse christen dan met een orthodoxe Jood. **10**

Pinksteren houdt in dat er voor Israël iets wezenlijks is veranderd.
Het oude verbond heeft afgedaan.
Dat oude verbond is alleen nog geldig in de gedaante van het nieuwe verbond.
Dat ene verbond, waarbinnen Joden en niet-Joden toegang hebben tot God.
Samen geroepen zijn om zijn grote daden uit te bazuinen.
Samen de mensen vertegenwoordigen bij God.
Samen God vertegenwoordigen bij de mensen.
Door de kracht van de Geest die over ons allen is uitgestort!
Tot lof en eer van onze machtige God. **AMEN.**
11-05-2008